

Geachte aanwezigen,

Mijn naam is John Prop. Samen met mijn partner Loes Diephuis, heb ik gedurende ruim twintig jaar een aantal lichtkunstprojecten georganiseerd, grotendeels in Amsterdam-Oost. Ik voel mij vereerd dat ik hier een paar woorden tot u mag spreken. Niet alleen omdat er ook dit keer enkele kunstenaars aan *LichtKunstGouda* meewerken met wie wij eerder – en met veel genoeg – hebben mogen samenwerken. Maar vooral omdat Loes en ik ons in de relatief kleinschalige, non-commerciële aanpak van André Groeneveld herkennen; het gaat hier immers niet om zoiets als *city marketing*, maar vóór alles om kunst.

Het thema van *LichtKunstGouda* is dit keer **Verlicht**. Een term met vele betekenissen op allerlei gebieden. Ik licht er een paar toe aan de hand van enkele personen. Allemaal witte mannen van middelbare leeftijd, maar toch een bont gezelschap.

Ik begin bij het begin: bij **God**. Na een oneindige duisternis creëerde God als eerste het Licht. Want zonder licht is er immers geen leven mogelijk. Bovendien had God een hele lijst van dingen die hij wilde maken – sterren en planeten, bergen en zeeën, planten en dieren, een man en een vrouw – en dan is het toch wel handig als je ziet wat je aan het doen bent.

Persoon nummer twee is **René Descartes**. Boegbeeld van de intellectueel-filosofische stroming in de 18e eeuw die we *De Verlichting* noemen. Dat was een stroming die de Logica, de Rede, het rationele Denken centraal wilde stellen. Wég met aannames zonder bewijs, zo zeiden deze filosofen: alleen concrete feiten deden er nog toe. Het Verlichtingsdenken is de basis van onder meer individualisering, democratie en mensenrechten en wordt dan ook gezien als een van de pijlers onder de huidige westerse beschaving. Van Descartes is de beroemde uitspraak '*Cogito Ergo Sum*' – 'Ik denk dus ik ben'. Ter gelegenheid van *LichtKunstGouda* zou ik daarvan willen maken: '*Cogito Ergo Luceo*' – 'Ik denk dus ik ben verlicht'.

Zolang er mensen zijn hebben ze geprobeerd om de donkere nacht te doorbreken met kunstmatig licht. Vuren werden fakkels. Fakkels werden kaarsen. Kaarsen werden olielampen. Olie werd gas. Gas werd elektriciteit. En daarmee komen we uit bij persoon nummer drie: **Thomas Edison**. Die vond eind 19e eeuw de gloeilamp uit. De gloeilamp was de eerste veilige, betaalbare, gebruiksvriendelijke en constante lichtbron en heeft een grote rol gespeeld in de emancipatie van 'de massa's', de 'gewone mensen' in de 20ste eeuw. Mensen konden 's avonds boeken lezen. In de bioscoop – want ook filmprojectoren werken met gloeilampen – zag men beelden uit verre streken. Men deed kortom allerlei kennis op die voorheen alleen toegankelijk was voor was de elite. De socialisten noemde dit '*verheffing van het volk*', maar we kunnen net zo goed spreken van de '*verlichting van het volk*'.

Nummer vier is ook een uitvinder. Een verstrooide professor met briljante ideeën; een geniaal wetenschapper, verantwoordelijk voor de meest wonderbaarlijke vindingen. Iedereen die als kind de Donald Duck heeft gelezen – of dat nog doet – kent hem: **Willie Wortel**. Ieder keer als Willie een idee heeft gaat hem een licht op. En dat is letterlijk het geval, want dan begint zijn kleine, onafscheidelijke metgezel te stralen: *Lampje*.

Bij de vijfde en laatste persoon in het rijtje gaat het niet om Verlichting, maar eerder om *Verduistering*: **Geert Wilders**. Een paar weken geleden werd diens radicaal rechtse partij de grootste van Nederland. Een partij die, naast allerlei andere desastreus plannen, het liefst alle kunstsubsidies per direct af zou willen schaffen. Wilders moet niets hebben van kunst en cultuur, en zet kunstenaars consequent weg als profiteurs en nietsnutten. Als hij zijn zin krijgt dan gaan voor de kunst- en cultuursector uiterst zware tijden aan. Dan gaat het licht uit.

Dit maakt dat we kunst en kunstenaars moeten koesteren. Dat we het bestaansrecht van kunstenaarsinitiatieven moeten verdedigen. En dat we, als de nood aan de man komt, voor het voortbestaan van expositieruimtes en tentoonstellingen moeten vechten. Ook *LichtkunstGouda* is zo'n tentoonstelling die het waard is om voor te knokken. De liefde, de toewijding en het doorzettingsvermogen waarmee André Groeneveld dit evenement ook dit jaar weer op poten heeft weten te zetten, maakt *LichtKunstGouda* letterlijk én figuurlijk een baken van licht in deze duistere tijden. Een stukje 'verlichting' waarvoor wij André alleen maar dankbaar kunnen zijn.

Dankuwel.